

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE

DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

REGLEMENTAREA MUNCII ÎN FOLOSUL COMUNITĂȚII

MARTIE 2018

Documentare și sinteză: Andra Andronic, consilier parlamentar

Studiul documentar poate fi accesat direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

1. INTRODUCERE

Munca în folosul comunității face parte din rândul sancțiunilor penale neprivative care sunt definite ca acele măsuri penale care nu-l lipsesc pe individ de libertatea sa și care îi permit să se reabiliteze fără a petrece o anumită perioadă de timp într-un penitenciar.

Trebuie subliniat faptul că sancțiunile penale neprivative de libertate nu-l izolează pe făptuitor de familie, de modul său de viață obișnuit și îi permit să se autoeduce, să-și schimbe comportamentul antisocial și mentalitatea care îl determină să comită infracțiuni.

Sancțiunile penale alternative la pedeapsa închisorii sunt definite ca substituenți ai pedepsei închisorii, luați de instanța de judecată cu ocazia aplicării unor sancțiuni, cu consimțământul infractorului, având ca scop menținerea acestuia în libertate (comunitate), prin limitarea unor drepturi și libertăți, în paralel cu exercitarea unui control din partea unor servicii de specialitate (probațiune).

Munca în folosul comunității în forma pe care o cunoaștem astăzi a fost introdusă în Europa în anii '70, începutul anilor '80. Scopul său este unul dublu: să pedepsească infractorul și să îl oblige pe acesta să repare paguba sau prejudiciul adus comunității. Pe lângă aceste scopuri principale, munca în folosul comunității mai poate fi considerată "*o amendă asupra timpului liber*" datorită faptului că orele de muncă în folosul comunității se execută în perioadele în care, în mod obișnuit, persoana nu lucrează sau nu studiază. Munca obligatorie neremunerată mai poate fi considerată o măsură sau sancțiune cu un puternic caracter de reabilitare deoarece unii infractori își pot descoperi sau dezvolta anumite interese sau abilități vocaționale.

Această versatilitate a muncii în folosul comunității i-a făcut pe unii autori să afirme că reprezintă o "*sancțiune cameleon*" care se bucură de o popularitate ridicată în rândul judecătorilor și al publicului.

Această activitate este reglementată în majoritatea statelor europene ca alternativă directă sau ca modalitate de executare a pedepsei cu închisoarea pe termen scurt. Această modalitate de reglementare are avantajul că diminuează riscul ca munca în folosul comunității să devină alternativă la o sancțiune mai blândă (ex. amenda sau avertismentul).

În toate jurisdicțiile supuse analizei, serviciile de probațiune sunt implicate în implementarea muncii în folosul comunității.

În cele mai multe sisteme, serviciul de probațiune este cel care stabilește natura activității și locul de executare, iar excepție fac statele unde instanța este cea care stabilește natura muncii și locul de executare.

De obicei, munca în folosul comunității se poate executa în cadrul:

- autorităților locale,
- organizațiilor neguvernamentale,
- instituțiilor publice (școli, biblioteci, spitale, cămine, centre de plasament, teatre, săli de concert, săli de sport, muzee, birouri ale instituțiilor publice, stabilimente pentru animale, protecția civilă, grădini zoologice etc.)

Activitățile specifice executării muncii în folosul comunității¹ se pot grupa în:

- a) activități de salubritate, precum: curățarea parcurilor, curățarea străzilor, dezapezire, grădinarit, renovări, lucrări mici de tâmplărie;
- b) activități de asistare a unor grupuri vulnerabile: ajutor la cantina socială,

¹ http://probațiune.gov.md/tc_userfiles/file/Strategia/Studiu_comparativ_MSC_in_Europa_FINAL.PDF

- distribuția mesei, ajutor la spălătorie, ajutor în instituțiile pentru copii, vârstnici sau persoane cu dizabilități, tuns, sprijin în magazine sociale, sortarea hainelor sau a altor bunuri;
- c) activități cu animalele: ajutor în padocuri și ajutor în sanctuare pentru animale;
 - d) activități de mediu: curățarea unor zone afectate de poluare, plantarea de copaci, îndiguirea unor râuri, dezmembrarea manuală a unor deșeuri electrocasnice;
 - e) activități culturale: amenajarea unor spații culturale, co-organizarea unor evenimente;
 - f) activități administrative: îndosarieri, arhivări, documentari, call center.

Este esențial ca serviciile de probațiune să aibă un acord de colaborare/ protocol prin care este detaliată colaborarea între cele două părți – serviciul de probațiune și locul de executare a muncii în folosul comunității.

2. ASPECTE DE DREPT COMPARAT

BELGIA

Pedeapsă cu muncă (*Le peiné de travail*)², prevăzută de Legea din 17 Aprilie 2002, reglementează pedeapsă cu muncă drept un mijloc de pedeapsă autonom pentru fapte penale minore și legate de activitatea poliției.

Pedeapsă cu muncă este o sentință pronunțată de către un judecător atunci când contravenientul a comis fapte care ar putea presupune o sentință de până la 5 ani.

Pedeapsa cu muncă este pronunțată ca o pedeapsă principală în loc de pedeapsa cu reținerea sau amendă.

Judecătorul trebuie să prevadă reținerea sau amenda care poate fi aplicabilă în caz de neexecutare a pedepsei cu muncă.

Consimțământul persoanei condamnate este necesar.

Pedeapsă cu muncă nu poate fi pronunțată pentru anumite delictive cum ar fi: luarea de ostatici, viol, hărțuire sexuală, prostituție minoră, omucidere și omor pentru facilitarea unui furt.

Durata pedepsei cu muncă nu poate fi mai mică de 20 de ore sau mai mult de 300 de ore. Ca excepție, poate să țină mai mult de 600 de ore dacă este vorba de recidivism.

Această pedeapsă trebuie executată fără remunerație pentru activitățile profesionale sau educaționale la care a fost condamnat.

Trebuie executată în primele 12 luni de la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Pedeapsa cu muncă poate fi executată doar în servicii publice ale statului, orașelor, provinciilor, comunităților și regiunilor sau pentru organizații non-profit.

Judecătorul determină durata exactă a acestei pedepse și poate da indicații suplimentare legate de desfășurarea efectivă a pedepsei.

Comisia de probațiune (autoritate administrativă) urmărește observarea măsurilor de probațiune. Comisia aceasta este determinată în funcție de domiciliul stabil al persoanei condamnate, la data primirii sentinței.

²https://justice.belgium.be/fr/themes_et_dossiers/jugement_penal_et_consequences/types_de_peines/que_decide_le_juge/peine_d_e_travail

CEHIA

Munca în folosul comunității³, prevăzută în cuprinsul art. 62-65 din Legea nr. 40/2009 (Codul Penal), presupune îndeplinirea unui serviciu în folosul comunității precum întreținerea zonelor publice, curățarea și întreținerea clădirilor publice și a străzilor și alte sarcini similare întreprinse în folosul comunității, în beneficiul statului sau a altor instituții publice beneficiare care se ocupă cu știința, cultura, educația, protecția sănătății, prevenirea incendiilor, protecția mediului, promovarea și protecția minorilor, protecția animalelor, a activităților cu caracter uman, social, caritabil, religios sau a celor de sport. Munca nu trebuie întreprinsă cu scopul de a obține beneficii materiale.

Instanța poate impune muncă în folosul comunității:

- dacă infractorul a comis un delict;
- ca pedeapsă independentă dacă, datorită naturii delictului comis și a posibilității reabilitării infractorului, impunerea unei alte pedepse nu este necesară pentru atingerea scopului sentinței.

Munca în folosul comunității trebuie să se încadreze între 50 și 300 de ore.

Ca regulă generală, arestul la domiciliu nu poate fi impus concomitent cu sentința cu închisoarea și munca în folosul comunității, iar munca în folosul comunității nu poate fi impusă concomitent cu sentința cu închisoarea. Supervizarea măsurilor de probațiune este urmată de Serviciul de Probațiune și Mediere.

Instanța poate înlocui pedeapsa de muncă în folosul comunității sau partea rămasă de executat de la pedeapsa cu munca în folosul comunității și decide în mod concomitent asupra modului de închidere a infractorului; de aceea, fiecare oră de muncă în folosul comunității care nu este îndeplinită, va fi considerată ca o zi de închisoare. În mod excepțional, curtea poate decide să se rămână la prestarea de muncă în folosul comunității sau să prelungească timpul executării acesteia, cu maxim 6 luni de zile. În acest caz, instanța poate concomitent să impună infractorului, pentru durata pedepsei, restricții și îndatoriri suficiente și să decidă asupra supervizării infractorului.

CROAȚIA

Munca în folosul comunității este de asemenea o altă sancțiune neprivativă utilizată în Croația. Introdusă în anul 2001, munca în folosul comunității se aplică doar în cazul infracțiunilor pentru care pedeapsa este de maxim 3 ani.

Munca în folosul comunității⁴ reprezintă o sancțiune alternativă la închisoarea de scurtă durată (maxim 6 luni de închisoare). Sentința poate fi pusă în aplicare cu consimțământul persoanei condamnate și poate dura între 10 și 60 de zile lucrătoare. Condamnatul poate presta muncă în folosul comunității între o lună de zile și un an de zile, această pedeapsă fiind aplicabilă infracțiunilor minore, precum posesia de droguri, furturi minore sau alte infracțiuni legate de accidente de circulație.

Munca în folosul comunității se desfășoară în cadrul serviciilor publice precum și altor servicii cu care Ministerul Justiției a semnat un acord în acest sens și presupune prestarea de activități cu specific umanitar, ecologist, social sau de îngrijire a spațiilor publice/ clădirilor publice, centrelor de reabilitare/ de îngrijire a bătrânilor, spitalelor sau clădirilor aparținând Crucii Roșii.

Munca în folosul comunității nu este remunerată și nu poate fi prestată pentru obținerea vreunui profit financiar.

³ <http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/Criminal%20Code%20of%20the%20Czech%20Republic.pdf>

⁴ <http://www.cep-probation.org/wp-content/uploads/2015/03/Final-chapter-Croatia.pdf>

Sentință de muncă în folosul comunității poate fi emisă de sine stătător (substituind pedeapsa cu închisoarea) sau poate fi însoțită de o sentință de liberare condiționată.

Instanța poate înlocui o amendă reprezentând contravaloarea venitului unui angajat pe un an de zile sau pedeapsa cu închisoare până la un an de zile cu muncă în folosul comunității. Astfel, unei zile amendă, respectiv unei zile de închisoare, îi corespunde efectuarea a 2 ore de muncă în folosul comunității⁵.

În Croația, infractorii pot presta un maxim de 730 de ore de muncă în folosul comunității.

Conform noilor prevederi din Codul de procedură penală, toate sentințele cu închisoare până în 6 luni de zile vor fi înlocuite cu munca în folosul comunității, cu excepția cazului unde scopul pedepsei nu poate fi atins prin intermediul pedepsei cu muncă nerenumerată. De asemenea, condamnările cu închisoare până într-un an de zile pot fi înlocuite cu pedeapsa muncii în folosul comunității. Această nouă practică a condus la creșterea activității serviciilor de probațiune și în același timp la scăderea numărului de persoane încarcerate.

Marea provocare în cazul muncii în folosul comunității o reprezintă găsirea unor locuri adecvate de muncă pentru infractorii cu probleme de sănătate, pentru recidiviști sau cei care sunt dependenți de droguri. Conform informațiilor furnizate de serviciile de probațiune, unii infractori au fost angajați de către beneficiari după ispășirea pedepsei sau au desfășurat în continuare activități în folosul comunității ca și voluntari.

DANEMARCA

Codul Penal danez⁶ face referire la condamnarea cu suspendare însoțită de muncă în folosul comunității în cadrul art. 62-67. Pedeapsa cu închisoarea este suspendată cu condiția ca persoana să nu recidiveze și totodată cu condiția îndeplinirii muncii în folosul comunității (30-240 de ore). Munca în folosul comunității se desfășoară în cadrul organizațiilor caritabile, a organizațiilor sportive, bisericilor și muzeelor.

Curtea poate considera faptul că o condamnare cu suspendare însoțită de alte condiții este insuficientă:

1. dacă o sentință suspendată impusă, în acord cu regulile prevăzute în cuprinsul art. 56 și 57 Cod Penal, este considerată inadecvată; instanța poate pronunța o sentință suspendată cu condiția îndeplinirii de muncă în folosul comunității, avându-se în vedere condiția ca persoana condamnată este aptă pentru a îndeplini o asemenea pedeapsă;

2. Decizia de a suspenda încarcerarea va fi realizată în acord cu regulile prevăzute în art. 56 (1) și (2) Cod Penal;

3. Suspendarea va fi garantată cu condiția ca infractorul condamnat să nu comită o altă infracțiune penală pe durata probațiunii și să își asume condițiile impuse prin art. 63 Cod Penal.

Autoritatea responsabilă cu luarea de măsuri în cazul încălcării condițiilor prevăzute este Serviciul de Închisoare și Probațiune. În cazul încălcării condițiilor stipulate, Departamentul pentru Închisoare și Probațiune decide dacă este cazul să retragă probațiunea în schimbul sentinței cu închisoarea.

⁵ [http://www.probatie.ro/EN/PB/0/E4B60838C68B7FB58025802E00491358/\\$File/IPJ2015pages131to140.pdf](http://www.probatie.ro/EN/PB/0/E4B60838C68B7FB58025802E00491358/$File/IPJ2015pages131to140.pdf)

⁶ https://www.unodc.org/res/cld/document/criminal_code_of_denmark_as_of_2012_danish_version_html/Danish_Criminal_Code_as_of_2012.pdf

FINLANDA⁷

Munca în folosul comunității reprezintă o sancțiune alternativă care este prevăzută în Codul Penal Capitolul 6, art.11 privind serviciul comunitar.

Munca în folosul comunității⁸ reprezintă o sancțiune care poate fi pronunțată în locul unei sentințe necondiționată cu închisoarea. Constă în nu mai puțin de 20 de ore și nu mai mult de 200 de ore de muncă neplătită, îndeplinită sub control.

Un infractor care este condamnat cu o durată fixă de închisoare necondiționată sau cu cel mult 8 luni, va fi pedepsit în schimb cu o pedeapsă care prevede munca în folosul comunității, însă doar în situația în care sentința de închisoare necondiționată sau alte măsuri nu sunt considerate interdicții la impunerea unui ordin de muncă în folosul comunității.

O premisă pentru impunerea unui serviciu comunitar este ca infractorul să își fi dat acordul său și că acesta își va asuma îndeplinirea ordinului privind serviciul comunitar. Se va stabili de către Agenția de Sancțiuni Penale dacă infractorul este potrivit pentru o asemenea pedeapsă prin intermediul unui raport care este pregătit de către cel mai apropiat oficiu de sancțiuni comunitare.

O persoană condamnată cu munca în folosul comunității este obligată să ia parte la redactarea planului de supraveghere dar și la întâlnirile care au loc la oficiul sancțiunilor comunitare, conform cerințelor serviciului comunitar. O persoană condamnată cu munca în folosul comunității va respecta planul și orarul prevăzute pentru acesta și își va îndeplini îndatoririle. Unui infractor nu îi este permis să folosească alcool sau să se afle sub influența alcoolului la locul unde își desfășoară munca în folosul comunității.

FRANȚA

Suspendarea executării pedepsei cu obligarea prestării de servicii în folosul comunității este o sancțiune penală alternativă la pedeapsa privativă de libertate prevăzută de art.132-54 - art.132-57 Cod penal⁹ respectiv art.747-1 – art.747-2 Cod procedură penală¹⁰.

Suspendarea executării pedepsei cu condiția de a presta servicii pentru comunitate reprezintă excepția de la executarea pedepsei privative sub condiția îndeplinirii de către persoana condamnată a unor servicii pe o perioadă de timp determinată.

Pedeapsa cu suspendare, cu obligația de a efectua servicii în folosul comunității poate fi pronunțată în cazul în care infracțiunea comisă este o infracțiune obișnuită sau infracțiune pentru care există o pedeapsă privativă de libertate. Condiții: sentința pronunțată nu poate depăși 5 ani, iar perioada de probă se stabilește la 18 luni.

Instanța penală nu poate pronunța o pedeapsă cu suspendare, cu obligația de a efectua servicii în folosul comunității pentru o persoană care a fost deja condamnată de două ori la pedepse cu suspendare pentru infracțiuni identice sau asimilate și se află într-o stare de recidivă. Persoana condamnată trebuie să fie prezentă la ședință și trebuie să fie de acord cu această măsură.

⁷ http://www.euprobationproject.eu/national_detail.php?c=FI#t_2_1_9

⁸ <http://www.cep-probation.org/wp-content/uploads/2015/03/Finland.pdf>

⁹ <http://codes.droit.org/CodV3/penal.pdf>

¹⁰ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071154&dateTexte=29990101>

Muncă în folosul comunității reprezintă sancțiunea penală alternativă prevăzută de art.131-8, 131-17, 131-22, 131-23 și 131-24 și art. R131-12 la R131-34 din Codul penal, respectiv art. 733-1, 733-2 și art.741 din Codul de procedură penală, fiind definită ca sancțiunea care constă din muncă neremunerată, efectuată în beneficiul unei persoane juridice de drept public, o persoană juridică de drept privat sau o asociație autorizată să desfășoare muncă în serviciul public.

Persoana condamnată trebuie să fie prezentă la ședință și să accepte sancțiunea de muncă în folosul comunității. Durata de lucru nu poate fi mai mică de 20 de ore și nici nu poate depăși 210 de ore pentru sentințele pronunțate de Poliție (120 de ore pentru infracțiunile comise de minori și contravenții) și între 40 și 240 de ore pentru sentințele penale.¹¹ Infractorii trebuie să desfășoare activități de administrare a spațiilor verzi, înlăturarea a desenelor tip graffiti, acordare de asistență persoanelor aflate în nevoie etc. Conform Observatorului european al închisorilor în cadrul *“Alternatives to prison in Europe, France”*¹², neîndeplinirea sancțiunii muncii în folosul comunității se pedepsește cu doi ani de închisoare și o amendă în sumă de 30.000 Euro.

Poate fi pronunțată ca o sancțiune alternativă la închisoare pentru infracțiuni pedepsite cu închisoare dar și ca o sancțiune suplimentară. Perioada de executare trebuie să fie stabilită de către instanța de judecată și nu trebuie să depășească 18 luni. Această sancțiune poate fi pronunțată de instanțe precum (Curtea de Poliție pentru anumite infracțiuni minore), Curtea de Corecție, Curtea de Apel și Tribunalul pentru minori). Judecătorul pentru aplicarea pedepselor este competent să stabilească și să supravegheze executarea pedepsei cu munca în folosul comunității. El desemnează, de obicei, serviciul penitenciar de reabilitare și de probațiune pentru a asigura prestarea serviciilor comunitare și a obligațiilor stabilite de către instanță.

IRLANDA

Observând o creștere îngrijorătoare a numărului de încarcerări, în special pentru fapte penale minore și non-violente, Legislativul irlandez a adoptat în anul 2011, o serie de amendamente privind sistemul de încarcerare și munca în folosul comunității.¹³

Codul penal prevede că instanțele judecătorești pot pronunța o sentință de prestare a muncii neremunerate în folosul comunității între 40 și 240 de ore, de către o persoană de 16 ani sau mai mult, dacă a fost condamnată pentru o faptă pentru care se putea da pedeapsă privării de libertate. Munca trebuie prestată printr-o sentință de muncă în folosul comunității care trebuie executată în mai puțin de un an de la data pronunțării sentinței (conform art.18 din Legea privind Amenzile din 2010, o sentință de muncă în folosul comunității sub anumite condiții, trebuie executată între 30 și 100 de ore).

Judecătorul determină durata executării unei sentințe de muncă în folosul comunității și specifică alternativele sentinței de privare de libertate, care ar putea fi aplicate dacă sentința de muncă în folosul comunității nu este considerată aplicabilă.

Serviciul de probațiune din cadrul fiecărei instanțe este serviciul ales pentru determinarea viabilității acestei sentințe și pentru realizarea rapoartelor făcute despre condamnați.

Înainte de a se pronunța sentința de muncă în folosul comunității, instanța ia la cunoștință raportul de probațiune în cadrul căruia se specifică dacă infractorul poate

¹¹ <http://www.cep-probation.org/wp-content/uploads/2015/03/France1.pdf>

¹² <http://www.prisonobservatory.org/alternatives/ALTERNATIVES%20TO%20PRISON%20IN%20EUROPE.%20FRANCE.pdf>

¹³ <http://www.iprt.ie/alternatives-to-custody>

îndeplini muncă în folosul comunității și dacă există disponibil un loc de muncă în imediata lui apropiere. Infractorului trebuie să i se comunice detaliile cu privire la raport și la consecințele unei asemenea sentințe.

Munca în folosul comunității trebuie să se desfășoare în timpul liber al persoanei condamnate, astfel încât să-si poată găsi un loc de muncă sau chiar munci. Perioada de executare a sentinței poate fi prelungită de la caz la caz.¹⁴

MAREA BRITANIE

Sentință alternativă de muncă în folosul comunității poate fi dată numai pentru infracțiunile care includ o pedeapsă privativă de libertate (în sistemul de drept din Anglia și Țara Galilor unele infracțiuni mai puțin grave sunt doar pasibile de amenzi). Nu există condiții legale referitoare la tipul de infracțiune sau cazierul judiciar.

Consimțământul infractorului este necesar pentru:

- muncă în folosul comunității;
- tratamentul sănătății mintale,
- reabilitare după consum de droguri,
- pentru tratarea alcoolismului.

Munca în folosul comunității cunoscută ca și *“Community payback”*¹⁵ poate fi impusă împreună cu sancțiuni financiare, dar nu poate fi contopită cu o pedeapsă privativă de libertate sau cu suspendarea executării pedepsei. Munca în folosul comunității se execută în proximitatea locuinței, sub supraveghere. Persoanele care execută această pedeapsă trebuie să poarte veste portocalii cu elemente reflectorizante. Șomerii trebuie să presteze muncă în folosul comunității 3 sau 4 zile pe săptămână. Angajații pot efectua muncă în folosul comunității după terminarea programului sau în week-end-uri.

Persoanele care desfășoară muncă în folosul comunității ajută la amenajarea spațiilor verzi, vopsirea și decorarea clădirilor aparținând centrelor comunitare, înlăturarea desenelor tip graffiti, refacerea sistemului de canalizare, reciclare, colectarea deșeurilor stradale precum și muncă în beneficul organizațiilor de caritate de la nivel local.¹⁶

Serviciul Național pentru Gestionarea Infractorilor (NOMS) este o agenție a Ministerului Justiției și este responsabilă pentru furnizarea de servicii de gestionare a infractorilor adulți din Anglia și Țara Galilor. Există un total de 35 de Servicii de Probațiune care sunt direct responsabile pentru evaluarea, managementul riscului și supravegherea infractorilor pe baza granițelor geografice.

Persoana este atribuită unui ofițer de probațiune - „Offender Manager” - din partea Serviciului de Probațiune care acoperă localizarea geografică.

Obligația de a efectua muncă în folosul comunității

Instanța impune ca infractorul să efectueze 40 - 300 de ore de muncă neremunerată. Instanța trebuie să se asigure că infractorul este capabil pentru a efectua astfel de muncă.

Condamnatul are obligația de a coopera cu un consilier de probațiune sau cu un reprezentant al unui serviciu social care are responsabilități în ceea ce privește persoanele condamnate.

¹⁴ http://www.cep-probation.org/uploaded_files/Ireland.pdf

¹⁵ <https://www.gov.uk/community-sentences/community-payback>

¹⁶ <http://www.westmerciaprobation.org.uk/page.php?Plv=3&P1=5&P2=18&P3=18>

Infractorul trebuie să respecte toate condițiile pentru munca în comunitate, trebuie să păstreze legătura cu ofițerul responsabil conform instrucțiunilor și trebuie să informeze ofițerul responsabil cu privire la orice schimbare de adresă.

Monitorizarea electronică a respectării unei decizii de muncă pentru comunitate nu poate fi impusă în cazul în care Secretarul de Stat nu a notificat instanța de dispozitivele de monitorizare electronice ce sunt disponibile în zona în cauză.

SCOȚIA

Serviciu in folosul comunității

Instanța impune un ordin de prestare de servicii pentru comunitate – *Community Payback Order (CPO)*¹⁷ - ca alternativă la detenție care va include o serie de cerințe dintr-un total de 9 disponibile (de asemenea impuse de instanța de judecată). "Instanța de judecată" este un termen generic folosit pentru toți judecătorii de la Curtea Supremă, „sheriffs din *Sheriff Court*” și judecătorii pentru pace și magistrați.

Există anumite limite minime și maxime în ceea ce privește perioada de supraveghere, numărul de ore de muncă neremunerată/ alte activități care pot fi impuse și timpul în care altă activitate trebuie completată etc. Aceste limite sunt, de asemenea, specificate de către instanță ca parte a CPO.

CPO reprezintă o alternativă la detenție care prevede o serie de cerințe pe care infractorul trebuie să le respecte.

CPO poate fi impus pentru o perioadă de 6 luni și până la 3 ani (minim și durata maximă a obligației de supraveghere care trebuie să fie aplicată în toate cazurile, cu excepția muncii neremunerată / altă activitate care poate fi impusă pe cont propriu).

Muncă neremunerată / alte cerințe pot fi impuse pentru un anumit număr de ore între 20 și 300. Alt element de activitate de muncă neremunerată/alte cerințe legat de activitate nu trebuie să depășească 30% din numărul total de ore impuse sau 30 de ore, luându-se în calcul numărul mai mic.

CPO poate include 9 cerințe. Decizia referitoare la condițiile impuse este luată de instanță, ca urmare a luării în considerare a faptelor și raportul de analiză socială prezentat de asistență socială. Cerințele sunt următoarele:

- supravegherea infractorilor;
- compensarea;
- munca neremunerată;
- durata programului;
- locul de domiciliu;
- tratament de sănătate mintală;
- tratament pentru dependența de droguri;
- tratament pentru dependența de alcool;

În cazul CPO-ului care prevede ca unică cerință efectuarea de muncă neplătită, un ofițer în folosul comunității este responsabil de supravegherea și asigurarea respectării acesteia.

Ordonatorul de credite responsabil (asistență socială) va prezenta un raport de încălcare în fața instanței și va oferi detalii despre eșecul infractorului de a se conforma cu cerințele CPO.

¹⁷ <https://www.mygov.scot/community-payback-order-cpo/>

Instanța (judecătorul, șeriful sau judecătorul de pace) va decide cu privire la măsurile cele mai potrivite - de obicei emite o citare pentru infractor pentru o audiere de încălcare a legii sau un mandat de conciliere.

Dacă infractorul admite încălcarea în cadrul ședinței, instanța decide cu privire la sancțiunea cea mai potrivită și cazul este închis. Dacă infractorul neagă încălcarea, o audiere este stabilită pentru a prezenta dovezi.

Procurorul fiscal prezintă dovada încălcării în cadrul ședinței cu acest scop. Asistența socială poate fi, de asemenea, chemată să depună mărturie în cazul infractorului. În urma acestei audieri, instanța va decide dacă încălcarea este demonstrată. Dacă se dovedește încălcarea, instanța va impune apoi o sancțiune corespunzătoare, așa cum este prevăzut de legislație.

OLANDA¹⁸

În Olanda, magistrații au o gamă foarte largă de sancțiuni alternative pe care le pot pronunța în loc de condamnare .

Una dintre opțiunile alternative este "tranzacția". Aceasta presupune ca infractorul să plătească o sumă către trezorerie pentru a evita judecata penală.

O astfel de tranzacție poate presupune și transmiterea unor bunuri obținute în urma faptelor sale pentru care este judecat sau o sumă echivalentă prejudiciului.

O altă sancțiune este prestarea de servicii neremunerate pentru a recupera prejudiciul produs. Această măsură poate fi aplicată doar pentru fapte a căror pedeapsă ajunge la maxim 6 ani, dar care în Olanda acoperă vasta majoritate a delictelor.

Alte măsuri alternative din sistemul penal olandez pot fi:

- amenda penală;
- serviciul în folosul comunității;
- compensații;
- restricții de conducere;
- mediere;
- confiscarea de bunuri obținute fraudulos.

Munca în folosul comunității constă în prestarea de muncă neplătită de către infractor. Durata sancțiunii cu muncă în folosul comunității nu poate excede 240 de ore, efectuate în maxim 12 luni; menționăm că în anumite cazuri procuratura poate solicita extinderea perioadei cu până la 12 luni.

Legislația nu conține prevederi cu privire la necesitatea existenței unui consimțământ din partea infractorului, dar în practica, munca în folosul comunității presupune obținerea în prealabil a unui acord din partea persoanei sancționate. În cadrul sentinței este specificată pedeapsa aplicabilă infractorului în cazul în care nu se prezintă pentru efectuarea muncii neremunerate. Unei zile de detenție îi corespunde presatarea a 2 ore de muncă în folosul comunității (unde durata maximă de detenție nu depășește 120 de zile). Beneficiarele directe ale muncii în folosul comunității sunt comunitățile, municipalitățile sau organizațiile private care își desfășoară activitatea în zona de îngrijire a sănătății, protecția mediului/ naturii, precum și a activităților sociale și culturale.

¹⁸ http://www.euprobationproject.eu/national_detail.php?c=NL#t_2_1_9

PORTUGALIA¹⁹

Munca în folosul comunității reprezintă sancțiunea alternativă menționată de art. 58. și 59 din Codul penal, aprobat prin Decretul-lege nr. 400/1982 și republicat prin Legea nr. 59/2007.

În anumite circumstanțe judecătorul poate înlocui pedeapsa închisorii cu o sancțiune în conformitate cu care persoana condamnată lucrează pentru comunitate. Această sancțiune înseamnă că persoana condamnată oferă servicii gratuite pentru interesele comunității sau alte instituții publice.

Judecătorul poate lua o astfel de decizie, atunci când:

- persoana condamnată își dă consimțământul;
- pedeapsa cu închisoarea nu depășește 2 ani;
- consideră că este adecvată și suficientă pentru a îndeplini obiectivele pedepsei.

Direcția Generală pentru Reintegrare Socială este responsabilă pentru trimiterea de rapoarte către instanță ori de câte ori există încălcări (art. 498 din Codul de procedură penală).

În conformitate cu art. 54, alin. 3, lit.a) și b) din Codul penal portughez, persoana condamnată trebuie să:

- răspundă la citații de către serviciile sociale;
- accepte vizite din partea serviciilor sociale;
- furnizarea de informații și documente.

Sentința de muncă în folosul comunității poate fi combinată cu impunerea altor tipuri de măsuri precum: obligația de a locui într-un anumit loc, obligația de a participa la anumite tipuri de activități, obligația de a desfășura anumite activități profesionale, obligația de a nu intra în anumite localități/ zone, obligația de a nu frecventa/ întâlni anumite persoane, obligația de a nu participa la întâlniri/ adunările anumitor organizații, obligația de a nu deține anumite obiecte cu ajutorul cărora se pot săvârși infracțiuni.

SPANIA²⁰

Munca în folosul comunității este o sancțiune penală alternativă prevăzută de art. 33, 39, 40, 49, 53 și 88 din Codul Penal. Persoana condamnată are obligația de a efectua diferite activități comunitare neremunerate pe o perioadă de la 31 la 180 de zile în decursul unui an. Conform art.49, aceste activități pot consta, în legătură cu infracțiuni similare ca cea săvârșită de infractor, în repararea prejudiciului sau sprijinirea victimelor.

Munca în folosul comunității poate fi dispusă de către instanță cu un maxim de 8 ore pe zi cu respectarea următoarelor condiții:

1. executarea acesteia va fi controlată de către Autoritatea de Supraveghere respectiv judecătorul de penitenciar;
2. executarea acesteia va fi supravegheată de către Administrația Penitenciarului;
3. nu aduce atingere demnității persoanei condamnate;
4. administrația penitenciarului trebuie să furnizeze serviciul comunității și stabilește acordurile de cooperare necesare;
5. serviciul comunitar se bucură de același nivel de protecție ca și cel pe care legile de securitate socială le oferă pentru locul de muncă;
6. nu este condiționată de orice interese economice.

¹⁹ http://www.euprobationproject.eu/national_detail.php?c=PT#t_2_1_9

²⁰ file:///C:/Users/andra.andronic/Downloads/Spain_CC_am2013_en.pdf

Munca în folosul comunității va fi aplicată pentru anumite infracțiuni legate de violență, violența în familie, furt auto, infracțiuni conexe, nerespectarea obligațiilor familiare, de pericol, amenințare, acuzații calomnioase, daune materiale în sectorul public sau privat, infracțiunilor de mediu și cruzimea față de animale.

Conform art .88 din Codul penal, judecătorul, după audierea părților, poate decide înlocuirea condamnării cu un an de închisoare cu amendă sau muncă în folosul comunității. Cu titlu excepțional, judecătorul poate înlocui condamnarea la doi ani de închisoare cu executare cu muncă în folosul comunității pentru infractorii care nu sunt de drept comun. În cazul unui infracțiuni legate de violența de gen, condamnatului i se poate înlocui pedeapsa cu închisoarea cu muncă în folosul comunității care se va desfășura în altă localitate decât cea a victimei, condamnatul purtând mijloace electronice de monitorizare; de asemenea, condamnatul va fi obligat să participe la cursuri de reeducare și să urmeze tratament psihologic.

SUEDIA

Sentința cu probațiune reprezintă o sancțiune alternativă conform art.28 și 30 din Codul Penal²¹. O sentință de probațiune înseamnă că persoana condamnată este sub supraveghere pe perioadă de probă de 3 ani. În timpul perioadei de probă, persoana condamnată trebuie să ducă o viață ordonată și să încerce să se sprijine pe abilitățile sale. Regulile pot fi impuse în ceea ce privește modul său de viață (măsurile de probațiune). O sentință de probațiune poate fi, de asemenea, coroborată cu o zi-amendă și cu condiția de a face muncă în folosul comunității sau închisoare pe termen scurt (maximum 3luni).

Sentință condiționată - Sancțiune alternativă

La o pedeapsă condiționată impusă de o instanță poate fi supusă o persoană care a săvârșit o infracțiune pentru care sancțiunea unei amenzi este considerată inadecvată. Codul penal nu prevede un maxim pentru valoarea penală a infracțiunii care ar putea fi sancționată cu o pedeapsă condiționată. Cu toate acestea, practica judiciară a stabilit, ca regulă principală, că valoarea penală a infracțiunii să nu depășească un an de închisoare. În plus, instanța poate lua în considerare natura infracțiunii. Instanța poate alege o sentință condiționată în loc de închisoare în cazul în care există temerea că acuzatul va fi vinovat de criminalitate continuă. O pedeapsă condiționată nu necesită acordul persoanei acuzate.

Instanța poate considera că sentința poate fi contopită cu muncă în folosul comunității. Pe de altă parte, o astfel de condiție necesită acordul persoanei condamnate.

Persoana condamnată la o pedeapsă condiționată este obligată să ducă o viață ordonată și să poată să se întrețină.

Dacă infractorului i-a fost impus să ofere despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de infracțiunea comisă, infractorul va face ceea ce se află în capacitatea sa de a îndeplini această obligație. Instanța poate stabili că, în timpul perioadei de probațiune infractorul să plătească prejudiciul adus.

O pedeapsă condiționată poate fi coroborată cu „o zi-amendă” cu condiția de a efectua muncă în folosul comunității, dar nu cu o pedeapsă privativă de libertate.

²¹ <http://www.government.se/government-policy/judicial-system/the-swedish-penal-code/>

Parchetul este responsabil pentru incidentele legate de încălcarea perioadei de probațiune.

În cazul în care inculpatul nu se conformează cu ceea ce se cere de la el în cadrul sentinței condiționate, instanța poate, în cazul în care procurorul acționează în această chestiune înainte de expirarea perioadei de probă și având în vedere circumstanțele să i se acorde un avertisment sau o revocare a sentinței condiționate și va decide adoptarea unei alte sancțiuni.

„Autoritatea de Procuratura suedeză” are trei sarcini principale: să investigheze infracțiunile, să decidă dacă să inițieze sau nu procedurile legale și să apară în instanță.

O sentință condiționată și o pedeapsă de probațiune pot fi contopite cu condiția de a presta muncă în folosul comunității, între 40 și 240 de ore de muncă neremunerată.